

ພຣະທຳດານເດືອນ - ເລກທີໜຶ່ງຮ້ອຍເຈັດສິບແປດ

ຄວາມຂະໜານກັນແຫ່ງຄຳພະຍາກອນ: ການເປີດເຜີຍອອກຂອງ ດານເດືອນ 11
ໃນວັນສຸດທ້າຍ

Jeff Pippenger
2024-04-08

ຂໍ້ທັບຫົກເຖິງສິບເກົ້າໃນດານເດືອນ ບົດທີ 11

ເປັນຕົວແທນຂອງປະຫວັດສາດທີ່ລົມຕົນຕັ້ງແຕ່ກົດໝາຍວັນອາທິດທີ່ກຳລັງຈະມາໃນສະຫະລັດອາເມລິກາ
ຈົນເຖິງເວລາທີ່ຄຳເອນລຸກຂຶ້ນ ແລະໄລຍະແຫ່ງການທົດລອງຂອງມະນຸດສິ້ນສຸດລົງ. ດັ່ງນັ້ນ
ຂໍ້ຫຼ້າຍຢັ້ງເປັນຕົວແທນຂອງປະຫວັດສາດໃນຂໍ້ 41 ເຖິງຂໍ້ 45 ຂອງບົດດຽວກັນອີກດ້ວຍ.

ແຕ່ຜູ້ທີ່ມາຕໍ່ຕ້ານເຂົານັ້ນຈະກະທຳຕາມຄວາມປາຖະໜາຂອງຕົນເອງ,
ແລະຈະບໍ່ມີຜູ້ໃດຢືນຢູ່ຕໍ່ໜ້າເຂົາໄດ້; ແລະເຂົາຈະຢືນຢູ່ໃນແຜ່ນດິນອັນຮຸ່ງໄລດ,
ຊຶ່ງຈະຖືກທຳລາຍໂດຍມືຂອງເຂົາ.
ເຂົາຈະຫັນໜ້າຂອງຕົນເພື່ອເຂົ້າມາດ້ວຍກຳລັງແຫ່ງອານາຈັກທັງໝົດຂອງຕົນ,
ແລະມີຄົນຊອບທຳຢູ່ກັບເຂົາ; ເຂົາຈະກະທຳດັ່ງນັ້ນ: ແລະເຂົາຈະຍົກບຸດສາວແຫ່ງສະຕີໃຫ້ແກ່ເຂົາ,
ເພື່ອໃຫ້ນາງເສຍມະເສຍ: ແຕ່ນາງຈະບໍ່ຢືນຢູ່ຝ່າຍຂອງເຂົາ, ແລະຈະບໍ່ເປັນປະໂຫຍດແກ່ເຂົາ.
ຫຼັງຈາກນີ້ເຂົາຈະຫັນໜ້າຂອງຕົນໄປຫາເກາະທັງຫຼາຍ, ແລະຈະຍຶດໄດ້ຫຼາຍແຫ່ງ:
ແຕ່ເຈົ້ານາຍຜູ້ໜຶ່ງເພື່ອປະໂຫຍດຂອງຕົນເອງຈະທຳໃຫ້ການດູໝືນທີ່ເຂົາໄດ້ກໍ່ຂຶ້ນນັ້ນສິ້ນສຸດລົງ;
ໂດຍປາສະຈາກການດູໝືນຕໍ່ຕົນເອງ ເຈົ້ານາຍນັ້ນຈະເຮັດໃຫ້ການດູໝືນນັ້ນຫວນກັບໄປຫາເຂົາ.
ແລ້ວເຂົາຈະຫັນໜ້າຂອງຕົນໄປສູ່ບ້ອມປາການແຫ່ງແຜ່ນດິນຂອງຕົນເອງ: ແຕ່ເຂົາຈະສະດຸດແລະລົ້ມລົງ,
ແລະຈະບໍ່ຖືກພົບເຫັນ. Daniel 11:16–19.

ເມື່ອ ຊິສເຕີໂອທ໌ໄດ້ກ່າວເຖິງການສຳເລັດຂຶ້ນສຸດທ້າຍຂອງດານເດືອນ ບົດທີ 11, ນາງໄດ້ກ່າວວ່າ
“ປະຫວັດສາດຈຳນວນຫຼາຍທີ່ໄດ້ສຳເລັດແລ້ວໃນຄຳພະຍາກອນນີ້ຈະຖືກເຮັດຊ້ຳອີກ.” ຂໍ້ 41 ຫາ 45
ໄດ້ທຳຊ້ຳປະຫວັດຄຳພະຍາກອນຂອງຂໍ້ຫຼ້າຍນີ້. ຂໍ້ຫຼ້າຍໄດ້ສຳເລັດເມື່ອໂຣມັນນອກຮົດໄດ້ເຂົ້າຄອບຄຸມໂລກ
ໂດຍການເອົາຊະນະພົນທິທາງພູມສາດສາມແຫ່ງກ່ອນ.

“ເຖິງແມ່ນວ່າອີຢິບບໍ່ອາດຢືນຢັດຕໍ່ໜ້າອັນຕໍລະຫຼາດ, ກະສັດແຫ່ງພາກເໜືອ,
ແຕ່ອັນຕໍລະຫຼາດຂອງກັບອາດຢືນຢັດຕໍ່ໜ້າຊາວໂຣມັນ, ຜູ້ຊຶ້ງໃນເວລານັ້ນໄດ້ຍົກມາຕໍ່ຕ້ານເຂົາ.
ບັນດາອານາຈັກທັງຫຼາຍບໍ່ອາດຕ້ານທານອຳນາດທີ່ກຳລັງຜຸດຂຶ້ນນີ້ໄດ້ອີກຕື່ມ. ຊີເຣຍໄດ້ຖືກພິຊິດ
ແລະຖືກເພີມເຂົ້າໃນຈັກກະພັດໂຣມັນ ເມື່ອປອມເປ, ໃນປີ 65 ກ່ອນ ຄ.ສ.,
ໄດ້ຍຶດເອົາຊັບສິນຂອງອັນຕໍລະຫຼາດ ອາຊີອາຕິສ ແລະປ່ຽນຊີເຣຍໃຫ້ເປັນແຂວງໜຶ່ງຂອງໂຣມ.”

“ອຳນາດດຽວກັນນັ້ນຍັງຈະຕັ້ງຢູ່ໃນແຜ່ນດິນບໍລິສຸດ ແລະຜະຫຼານມັນເສຍ.
ໂຣມໄດ້ເຂົ້າພົວພັນກັບປະຊາຊົນຂອງພຣະເຈົ້າ ຄຣິສຕ໌ໂຢ ໂດຍພັນທະມິດ ໃນປີ 162 ກ່ອນ ຄ.ສ.,
ນັບແຕ່ວັນທີ່ນັ້ນມັນຈຶ່ງຄອບຄອງບ່ອນສຳຄັນໃນປະຕິທິນແຫ່ງຄຳພະຍາກອນ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງນັ້ນ
ມັນຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບສິດອຳນາດເໝືອນແຂວງຢູເດຍໂດຍການພິຊິດຢ່າງແທ້ຈິງ ຈົນກວ່າປີ 63 ກ່ອນ ຄ.ສ.;
ແລະເຫດການນັ້ນເກີດຂຶ້ນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້.”

ເມື່ອ Pompey ກັບຄືນມາຈາກການຍົກທັບຂອງລາວຕໍ່ຕ້ານ Mithridates ກະສັດແຫ່ງ Pontus,
ມີຜູ້ແຂ່ງຂັນສອງຄົນຄື Hyrcanus ແລະ Aristobulus ກຳລັງຕໍ່ສູ້ກັນເພື່ອຊຶ້ງມົງກຸດແຫ່ງ Judea.
ຄະດີຂອງພວກເຂົາໄດ້ຖືກນຳຂຶ້ນສູ່ການພິຈາລະນາຂອງ Pompey,
ຜູ້ທີ່ໃນໄມ້ຊ້ຳກໍ່ເຫັນຄວາມບໍ່ຍຸດຕິທຳໃນຂໍ້ຮຽກຮ້ອງຂອງ Aristobulus,

ແຕ່ບາຖະໜາຈະເລືອນການຕັດສິນໃນເລື່ອງນັ້ນອອກໄປຈົນກວ່າຫຼັງຈາກການຍົກທັບເຂົ້າ Arabia
ທີ່ລາວບາຖະໜາມາດົນນານ, ໂດຍສັນຍາວ່າແລ້ວຈະກັບຄືນມາ
ແລະຈັດການກົດຈະການຂອງພວກເຂົາຕາມທີ່ຈະເຫັນວ່າຍຸດຕິທຳແລະເໝາະສົມ. Aristobulus,
ເມື່ອຍັງຮູ້ຄວາມຄິດທີ່ແທ້ຈິງຂອງ Pompey, ຈຶ່ງຮັບກັບໄປຍັງ Judea, ຈັດອາວຸດໃຫ້ແກ່ພົນຂອງຕົນ,
ແລະຕຽມພ້ອມສຳລັບການປ້ອງກັນຢ່າງເຂັ້ມແຂງ, ຕັ້ງໃຈວ່າບໍ່ວ່າຈະຕ້ອງເສຍຫາຍບານໃດກໍຕາມ
ຈະຮັກສາມົງກຸດໄວ້, ຊຶ່ງລາວມອງເຫັນວ່າຈະຖືກຕັດສິນຍົກໃຫ້ແກ່ຜູ້ອື່ນ. Pompey
ໄດ້ຕິດຕາມຜູ້ໜີໜຶ່ງຢ່າງໃກ້ຊິດ. ເມື່ອລາວເຂົ້າໃກ້ Jerusalem, Aristobulus,
ເລີ່ມກັບໃຈຕໍ່ແນວທາງຂອງຕົນ, ໄດ້ອອກມາພົບລາວ
ແລະພະຍາຍາມປະນີປະນອມເລື່ອງລາວໂດຍສັນຍາວ່າຈະຍອມຈຳນົນໂດຍສົມເຊີຍ
ແລະຈະມອບເງິນຈຳນວນຫຼາຍ. Pompey, ເມື່ອຮັບຂໍສະເໜີນີ້ແລ້ວ, ໄດ້ສົ່ງ Gabinius
ນຳໜ້າກອງທະຫານກຸ່ມໜຶ່ງໄປຮັບເງິນນັ້ນ. ແຕ່ເມື່ອນາຍພົນຮອງຜູ້ນັ້ນໄປຮອດ Jerusalem,
ລາວພົບວ່າປະຕູເມືອງຖືກປິດຕຳນລາວໄວ້, ແລະໄດ້ຖືກບອກຈາກຍອດກຳແພງວ່າ
ເມືອງຈະບໍ່ຍິນຍອມຕາມຂໍ້ຕົກລົງນັ້ນ.

“ບອມເບຍ ບໍ່ຍອມໃຫ້ຕົນຖືກຫລອກລວງໃນລັກສະນະນີ້ໂດຍບໍ່ຖືກລົງໂທດ, ຈຶ່ງໄດ້ໃສ່ອຳນາດໃຫ້ບຸລຸສ,
ຜູ້ທີ່ເຂົາໄດ້ກັກຕົວໄວ້ກັບຕົນ, ແລະໃນທັນທີໄດ້ຍົກທັບທັງໝົດເຂົ້າໄປຕຳນເຢຣູຊາເລັມ.
ຜ່ານຜູ້ສະໜັບສະໜູນອາຣີສໂຕບຸລຸສມີໃຈຈະປ້ອງກັນເມືອງນັ້ນ;
ສ່ວນຜ່ານຂອງເຮຣອານສຸມໃຈຈະເປີດປະຕູເມືອງ. ຜ່ານຫລັງມີຈຳນວນຫລາຍກວ່າ ແລະເປັນຜ່ານຊະນະ,
ດັ່ງນັ້ນ ບອມເບຍຈຶ່ງໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດໃຫ້ເຂົ້າເມືອງໂດຍເສດຖີ. ຈາກນັ້ນ
ບັນດາຜູ້ຍຶດຖືຜ່ານອາຣີສໂຕບຸລຸສໄດ້ຖອຍໄປຍັງພູເຫງຣະວິຫານ
ໂດຍຕັ້ງໃຈຢ່າງແນ່ນອນວ່າຈະປ້ອງກັນສະຖານທີ່ນັ້ນ ເທົ່າກັບທີ່ບອມເບຍຕັ້ງໃຈຈະພິຈິດມັນ.
ເມື່ອຄົບສາມເດືອນ ກໍມີການເຮັດຮອຍແຕກໃນກຳແພງກວ້າງພໍສຳລັບການບຸກໂຈມຕີ,
ແລະສະຖານທີ່ນັ້ນກໍຖືກຕິດແຕກດ້ວຍຄົມດາບ. ໃນການສັງຫານອັນໜ້າສະຫວາດຫວັນທີ່ຕິດຕາມມານັ້ນ
ມີຜູ້ຄົນຖືກຂ້າຕາຍສິບສອງພັນຄົນ. ນັກປະຫວັດສາດກ່າວວ່າ ມັນເປັນພາບທີ່ສະເໜີໃຈ
ທີ່ໄດ້ເຫັນພວກປະໂລຫິດ, ຜູ້ຊຶ່ງໃນເວລານັ້ນກໍລົງປະກອບພິທີປະຕິບັດອັນຮັກສິດ,
ຍັງຄົງດຳເນີນວຽກງານຕາມປົກກະຕິຂອງຕົນໄປດ້ວຍມືອັນສະຫງົບ ແລະຈຸດມຸ່ງໝາຍອັນໜັກແນ່ນຶງ,
ບານກັບບໍ່ຮູ້ສຶກເຖິງຄວາມວຸ່ນວາຍອັນບຳຄັງ, ເຖິງແມ່ນວ່າອັອມຮອບພວກເຂົາ
ມີສະຫາຍຂອງພວກເຂົາກໍລົງຖືກສັງຫານ, ແລະເຖິງແມ່ນວ່າຫລາຍເທື່ອ
ເລືອດຂອງພວກເຂົາເອງໄດ້ປະປົນເຂົ້າກັບເລືອດແຫ່ງເຄື່ອງບຸຊາຂອງພວກເຂົາ.”

“ເມື່ອໄດ້ເຮັດໃຫ້ສັງຄາມສິ້ນສຸດລົງແລ້ວ, ບອມເບຍ ໄດ້ທຳລາຍກຳແພງເມືອງເຢຣູຊາເລັມ,
ໂອນຫຼາຍນະຄອນອອກຈາກເຂດອຳນາດຂອງຢູເດຍໄປຢູ່ໃນເຂດອຳນາດຂອງຊີເຣຍ,
ແລະໄດ້ກຳນົດໃຫ້ຊາວຢິວເສຍສ່ວຍ. ດັ່ງນັ້ນ ເຢຣູຊາເລັມຈຶ່ງຖືກວາງໄວ້ເປັນຄັ້ງທຳອິດ ໂດຍການພິຈິດ
ໃນມືຂອງອຳນາດນັ້ນ ຊຶ່ງຈະຍຶດຄອງ ‘ແຜ່ນດິນອັນຮຸ່ງໂລດ’ ໄວ້ພາຍໃຕ້ກຳມະຕິຫຼັກຂອງຕົນ
ຈົນກວ່າມັນຈະທຳລາຍມັນເສຍຢ່າງສົມເຊີຍ.”

“ຂໍ້ 17. ລາວຈະຫັນໜ້າຂອງຕົນເຂົ້າໄປດ້ວຍກຳລັງແຫ່ງອານາຈັກທັງສົມຂອງຕົນ,
ແລະຜູ້ຊ່ອຍທຳທັງຫຼາຍຈະໄປກັບລາວ; ດັ່ງນັ້ນລາວຈະກະທຳ: ແລະລາວຈະຍົກທັບແຫ່ງສະຕຣີໃຫ້ແກ່ລາວ,
ເພື່ອທຳລາຍນາງ; ແຕ່ນາງຈະບໍ່ຍິນຍອມຜ່ານຂອງລາວ, ແລະຈະບໍ່ເປັນຜ່ານຂອງລາວ.”

“ບີຊັອບ ນິວຕັນ ໄດ້ສະເໜີການອ່ານອີກແບບໜຶ່ງສຳລັບຂໍ້ນີ້,
ຊຶ່ງເບິ່ງເໝືອນວ່າຈະສະແດງຄວາມໝາຍໄດ້ຊັດເຈນກວ່າ, ດັ່ງນີ້:
‘ເຂົາຈະຫັນໜ້າຂອງຕົນເພື່ອເຂົ້າໄປດ້ວຍກຳລັງໃນອານາຈັກທັງໝົດນັ້ນ.’ ຂໍ້ 16
ໄດ້ນຳພວກເຮົາລົງມາເຖິງການພິຈິດຊີເຣຍ ແລະ ຢູເດຍໂດຍຊາວໂຣມັນ. ກ່ອນໜ້ານັ້ນ
ໂຣມໄດ້ພິຈິດມາເຊໂດນ ແລະ ເທຣຊັແລ້ວ. ບັດນີ້ ອີຍິບເປັນສ່ວນດຽວທີ່ຍັງເຫຼືອຢູ່ຂອງ ‘ອານາຈັກທັງໝົດ’

ຂອງອາເລັກຊານເດີ, ຊຶ່ງຍັງບໍ່ໄດ້ຖືກນຳໃຫ້ຢູ່ໃຕ້ອຳນາດຂອງໂຣມັນ,
ແລະບັດນີ້ອຳນາດນັ້ນໄດ້ຫັນໜ້າຂອງຕົນເພື່ອເຂົ້າໄປດ້ວຍກຳລັງໃນປະເທດນັ້ນ."

"ບໍ່ໂຕເລມີອີເລເຕສ ໄດ້ເສຍຊີວິດໃນປີ 51 ກ່ອນ ຄ.ສ.
ທ່ານໄດ້ປະມວນມົງກຸດແລະອານາຈັກເອຢິບໄວ້ໃຫ້ແກ່ບຸດຊາຍຄົນໂຕ ແລະທິດາຂອງຕົນ ຄື ບໍ່ໂຕເລມີ ແລະ
ຄລ໌ໂອພາຕຣາ. ໃນພິນ້ຍກຳຂອງທ່ານໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ ທັງສອງຈະຕ້ອງອະພິເສກສົມຄົດກັນ
ແລະປົກຄອງຮ່ວມກັນ; ແລະເນື່ອງຈາກວ່າທັງສອງຍັງມີອາຍຸນ້ອຍ
ຈຶ່ງຖືກວາງໄວ້ພາຍໃຕ້ການອະລັກຂອງຊາວໂຣມັນ. ປະຊາຊົນໂຣມັນໄດ້ຮັບເອົາໜ້າທີ່ນັ້ນ ແລະໄດ້ແຕ່ງຕັ້ງ
ປອມເປ ໃຫ້ເປັນຜູ້ອະລັກແຫ່ງບັນດາທາຍາດໜຸ່ມຂອງເອຢິບ."

"ບໍ່ດົນຫຼັງຈາກນັ້ນ ການຂັດແຍ້ງໄດ້ປະທຸຂຶ້ນລະຫວ່າງ ປອມເປ ແລະ ຊີຊາ, ແລະຍຸດທະການອັນລືຊາແຫ່ງ
ຟາຣຊາເລຍ ກໍໄດ້ຖືກຕັ້ງຂຶ້ນລະຫວ່າງນາຍພົນທັງສອງ. ເມື່ອ ປອມເປ ຖືກປາບແພ້ແລ້ວ,
ລາວໄດ້ຫຼົບໜີໄປຍັງ ອີຢິບ. ຊີຊາ ໄດ້ຕັດຕາມລາວໄປທີ່ນັ້ນໃນທັນທີ; ແຕ່ກ່ອນທີ່ລາວຈະໄປເຖິງ, ປອມເປ
ກໍໄດ້ຖືກ ຟໂຕເລມີ ສັງຫານຢ່າງຕຳຊ້າ, ຜູ້ຊຶ້ງລາວເຄີຍຖືກແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ເປັນຜູ້ປົກປ້ອງ. ເພາະສະນັ້ນ ຊີຊາ
ຈຶ່ງໄດ້ຮັບເອົາຕຳແໜ່ງທີ່ເຄີຍມອບໃຫ້ ປອມເປ ນັ້ນໄວ້, ໃນຖານະເປັນຜູ້ປົກປ້ອງ ຟໂຕເລມີ ແລະ
ຄລ໌ໂອພາຕຣາ. ລາວພົບວ່າ ອີຢິບ ກຳລັງຢູ່ໃນຄວາມວຸ່ນວາຍເນື່ອງຈາກຄວາມບໍ່ປ່ວນພາຍໃນ, ໂດຍທີ່
ຟໂຕເລມີ ແລະ ຄລ໌ໂອພາຕຣາ ໄດ້ກ້າຍເປັນສັດຕູຕໍ່ກັນ,
ແລະນາງກໍຖືກຍຶດເອົາສ່ວນແຫ່ງອຳນາດການປົກຄອງຂອງນາງໄປ. ເຖິງຢ່າງນັ້ນກໍຕາມ,
ລາວມີໄດ້ວັງເລທິຈະຂຶ້ນຜົງທີ່ອາເລັກຊານເດຣຍ ດ້ວຍກຳລັງນ້ອຍຂອງລາວ, ມີທະຫານມັກ 800 ຄົນ ແລະ
ທະຫານຮາບ 3200 ຄົນ, ເຂົ້າພິຈາລະນາຂັດແຍ້ງນັ້ນ, ແລະຮັບພາລະທີ່ຈະຈັດການໃຫ້ສັນສຸດ.
ເມື່ອຄວາມບໍ່ສົງປົບເພີ່ມທະວີຂຶ້ນທຸກວັນ, ຊີຊາ
ຈຶ່ງພົບວ່າກຳລັງນ້ອຍຂອງລາວບໍ່ພຽງພໍທີ່ຈະຮັກສາທີ່ໝັ້ນຂອງຕົນ, ແລະເພາະບໍ່ສາມາດອອກຈາກ ອີຢິບ
ໄດ້ເນື່ອງຈາກລົມເໜືອທີ່ພັດໃນລະດູນັ້ນ, ລາວຈຶ່ງສົ່ງຂ້າວໄປຍັງ ອາຊີ
ໂດຍສັງກອງທັບທັງໝົດທີ່ລາວມີຢູ່ໃນເຂດນັ້ນໃຫ້ມາຊ່ວຍເຫຼືອລາວໂດຍໄວທີ່ສຸດ."

ດ້ວຍທຳນິອັນຈອງຫອງທີ່ສຸດ ລາວໄດ້ອອກຄຳສັ່ງໃຫ້ Ptolemy ແລະ Cleopatra ຍຸບກອງທັບຂອງຕົນ,
ໄປບາກົດຕົວຢູ່ຕໍ່ໜ້າລາວເພື່ອໃຫ້ມີການຕົກລົງຂັດແຍ້ງຂອງພວກເຂົາ,
ແລະຍອມຢູ່ພາຍໃຕ້ຄຳຊີ້າດຂອງລາວ. ເນື່ອງຈາກ Egypt ເປັນອານາຈັກອິດສະຫຼະ
ຄຳສັ່ງອັນຈອງຫອງນີ້ຈຶ່ງຖືກຖືວ່າເປັນການລົບຫຼຸດພະກຸດຕິຍົດແຫ່ງລາຊະວົງຂອງມັນ; ດ້ວຍເຫດນັ້ນ
ລາວອີຢິບທີ່ກົດຄວາມໂກດແຄ້ນຢ່າງຍິ່ງ ຈຶ່ງພາກັນຈັບອາວຸດຂຶ້ນສູ່ Caesar ຕອບວ່າ
ລາວໄດ້ກະທຳໄປໂດຍອາໄສອຳນາດແຫ່ງເຈດຈຳນົງຂອງບໍດີຂອງພວກເຂົາ ຄື Auletes,
ຜູ້ຊຶ້ງໄດ້ມອບລູກຂອງຕົນໄວ້ພາຍໃຕ້ການອຸປະຖຳຄຸ້ມຄອງຂອງວຸດທິສະພາ ແລະປະຊາຊົນແຫ່ງ Rome,
ຊຶ່ງອຳນາດທັງໝົດຂອງອົງການນັ້ນ ໃນຂະນະນີ້ໄດ້ຮວບຢູ່ໃນບຸກຄົນຂອງລາວໃນຖານະ consul; ແລະວ່າ
ໃນຖານະຜູ້ອຸປະຖຳຄຸ້ມຄອງ ລາວຍອມມີສິດທີ່ຈະເປັນຜູ້ຊີ້າດລະຫວ່າງພວກເຂົາ.

"ເລື່ອງນັ້ນໃນທີ່ສຸດກໍຖືກນຳຂຶ້ນມາສະເໜີຕໍ່ໜ້າລາວ,
ແລະໄດ້ມີການແຕ່ງຕັ້ງນັກໂຕວ້າທີ່ເພື່ອວ່າຄວາມໃຫ້ແກ່ຄູ່ຄວາມແຕ່ລະຝ່າຍ. Cleopatra,
ຮູ້ເຖິງຈຸດອ່ອນຂອງຜູ້ເຊື່ອຊາວໂຣມັນຜູ້ຍິງໃຫຍ່, ໄດ້ຕັດສິນວ່າຄວາມງາມແຫ່ງການບາກົດຕົວຂອງນາງຈະ
ມີຜົນຫຼາຍກວ່ານັກໂຕວ້າທີ່ຜູ້ໃດກໍຕາມທີ່ນາງຈະຈ້າງໄດ້
ໃນການເຮັດໃຫ້ຄຳຕັດສິນເປັນໄປໃນຝ່າຍຂອງນາງ. ເພື່ອຈະເຂົ້າເຖິງຕໍ່ໜ້າລາວໂດຍບໍ່ຖືກສັງເກດເຫັນ,
ນາງໄດ້ໃຊ້ອຸບາຍດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: ໂດຍການເອົາຕົນນອນຢູ່ດອກຍາວເຕັມຄວາມຍາວຢູ່ໃນຫໍເຄື່ອງນຸ່ງ,
Apollodorus, ຂ້າຮັບໃຊ້ຊາວ Sicilian ຂອງນາງ, ໄດ້ຫັນນາງໄວ້ດ້ວຍຜ້າຜົນໜຶງ, ມັດມັນໄວ້ດ້ວຍສາຍໜັງ,
ແລະເມື່ອຍົກມັນຂຶ້ນໃສ່ບ່າອັນແຂງແຮງບານ Hercules ຂອງຕົນ, ກໍມຸ່ງໄປຫາຫ້ອງພັກຂອງ Caesar.
ໂດຍອ້າງວ່າຕົນມີຂອງຂວັນມາຖວາຍແກ່ນາຍພົນຊາວໂຣມັນ, ລາວຈຶ່ງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ຜ່ານປະຕູບ້ອມ,
ເຂົ້າໄປເຖິງຕໍ່ໜ້າ Caesar, ແລະວາງພາລະທີ່ເບກມານັ້ນລົງແທບພະບາດຂອງລາວ. ເມື່ອ Caesar

ໄດ້ແກ່ທັມຊີວິດນອກ, ຈົງເບິ່ງເຖິງ! Cleopatra ຜັງດຽມໄດ້ຍືນຢູ່ຕໍ່ໜ້າລາວ.
ລາວຫາໄດ້ພໍໃຈກັບອຸບາຍນັ້ນແຕ່ຢ່າງໃດ, ແລະເນື່ອງຈາກເປັນຄົນທີ່ມີໃສດັງທີ່ໄດ້ພັນລະນາໄວ້ໃນ 2 Peter 2:14, ການເຫັນບຸກຄົນຜັງມາຢ່າງຍິ່ງເຊັ່ນນັ້ນໃນຄັ້ງທໍາອິດ, Rollin ກ່າວວ່າ,
ໄດ້ກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນທັງໝົດແກ່ລາວຕາມທຶນາງບາຖະໜາ."

ໃນທີ່ສຸດ ກາຍຊາໄດ້ມີຄຳສັ່ງໃຫ້ອ້າຍນ້ອງຊາຍຍິງນັ້ນຄອງບັນລັງຮ່ວມກັນ ຕາມເຈດຕະນາຂອງພີ່ຍ່າ.
ໂພທິນສ ອັກຄະເສນາບໍ່ດີຝ່າຍລັດ
ຜັງໄດ້ເປັນກຳລັງສຳຄັນທີ່ສຸດໃນການຂັບໄລ່ຄວາມໂອພາຕຣາອອກຈາກບັນລັງ
ຍ້ານຜົນທີ່ຈະເກີດຈາກການທຶນາງໄດ້ຮັບການຟື້ນຟູຄືນ. ເພາະສະນັ້ນ
ລາວຈຶ່ງເລີ່ມບຸກບັ້ນຄວາມອຶດສາແລະຄວາມເປັນປະໂຫຍດກ່າຍຊາ
ໂດຍຫວ່ານຄຳກ່າວຢູ່ໃນໝູ່ປະຊາຊົນວ່າ
ໃນບັນຍາຍລາວຕັ້ງໃຈຈະມອບອຳນາດທັງໝົດແກ່ຜູ້ດຽວໃຫ້ແກ່ຄວາມໂອພາຕຣາ.
ການກະດັງກະເດືອນຢ່າງເປີດເຜີຍກໍ່ເກີດຕາມມາໃນບໍ່ຊ້າ. ອາຄີລາສ ນຳໜ້າກອງທະຫານ 20,000 ຄົນ
ຍົກເຂົ້າມາເພື່ອຂັບໄລ່ກາຍຊາອອກຈາກອາເລັກຊານເດຣຍ.
ດ້ວຍການຈັດວາງກຳລັງພົນອັນນ້ອຍນັດຂອງຕົນຢ່າງຊຳນານຢູ່ຕາມຖະໜົນແລະຊອກຊອຍຂອງເມືອງ
ກາຍຊາກໍ່ພົບຄວາມຍາກລຳບາກໃນການຕ້ານທານການໂຈມຕີນັ້ນ.
ຊາວອີຢິບໄດ້ພະຍາຍາມທຳລາຍກອງເຮືອຂອງລາວ.
ລາວຈຶ່ງໂຕ້ຕອບດ້ວຍການເຜົາກອງເຮືອຂອງພວກນັ້ນ.
ເນື່ອງຈາກເຮືອບາງລຳທີ່ກຳລັງໄຫຼຖືກລົມພັດເຂົ້າໄປໃກ້ທ່າເຮືອ ອາຄານຫຼາຍແຫ່ງໃນເມືອງຈຶ່ງຕົດໄພ
ແລະຫໍສະໝຸດອັນລືຊື່ຂອງອາເລັກຊານເດຣຍ ຊຶ່ງເກັບຮັກສາໜັງສືເກືອບ 400,000 ມວນ ກໍ່ຖືກທຳລາຍ.

"ເມື່ອສົງຄາມທະວີຄວາມຄຸກຄາມຫນ້າຂຶ້ນ,
ຊີຊາໄດ້ສົ່ງຄົນໄປຂ່າກຳລັງຊ່ວຍເຫຼືອຈາກບັນດາປະເທດໃກ້ຄຽງທັງຫມົດ.
ກອງເຮືອຂະໜາດໃຫຍ່ຈາກອາຊີນ້ອຍໄດ້ມາຊ່ວຍເຂົ້າ.
ມິທຣິດາເຕສໄດ້ຍົກທັບໄປສູ່ອີຢິບພ້ອມດ້ວຍກອງທັບທີ່ລະດົມຂຶ້ນໃນຊີເຣຍ ແລະ ຊີລີເຊຍ. ອັນຕີປາເຕີ
ຊາວອິດຼູມຍໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກັບເຂົາພ້ອມຊາວຍີວ 3,000 ຄົນ. ຊາວຍີວ, ຜູ້ທີ່ຄອບຄອງທາງຜ່ານເຂົ້າສູ່ອີຢິບ,
ໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ກອງທັບຜ່ານໄປໂດຍບາດຈາກການຂັດຂວາງ.
ຫາກບາດສະຫຼັກຄວາມຮ່ວມມືຈາກຝ່າຍພວກເຂົາ, ແຜນການທັງຫມົດກໍ່ຄົງຈະລົ້ມເຫລວ.
ການມາເຖິງຂອງກອງທັບນີ້ໄດ້ຕັດສິນຜົນແຫ່ງການຕໍ່ສູ້. ການຮົບອັນຕັດສິນໄດ້ເກີດຂຶ້ນໃກ້ແມ່ນ້ຳໄນ,
ເຊິ່ງລົງທ້າຍດ້ວຍໄຊຊະນະຢ່າງສົມບູນຂອງຊີຊາ. ປໂຕເລມ, ໃນຂະນະພະຍາຍາມຫລົບໜີ,
ໄດ້ຈົມນ້ຳຕາຍໃນແມ່ນ້ຳ. ຫລັງຈາກນັ້ນ ອາເລັກຊານເດຣຍ ແລະ ອີຢິບທັງຫມົດກໍ່ຍອມຈຳນົນຕໍ່ຜູ້ມີໄຊ.
ບັດນີ້ໂຮມໄດ້ເຂົ້າຄອບຄອງ ແລະ ກິນເອົາອານາຈັກເດີມທັງຫມົດຂອງອາເລັກຊານເດີ."

"ໂດຍຄຳວ່າ 'ຜູ້ທຸ່ງທ່າ' ໃນຂໍ້ຄວາມນັ້ນ ບໍ່ຕ້ອງສົງໄສເລີຍວ່າໝາຍເຖິງຊາວຍີວ
ຜັງໄດ້ໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ເຂົາດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາແລ້ວ. ຖ້າບາດສະຈາກສົງໄສເຂົາຄົງຈະຕ້ອງພ່າຍແພ້;
ແຕ່ໂດຍອາໄສສົງໄສເຂົາໄດ້ບາບປະເທດເອຢິບໃຫຍ່ໃຕ້ອຳນາດຂອງຕົນຢ່າງສົນເຊີງ ໃນປີ 47 ກ່ອນ ຄ.ສ."

"'ບຸດສາວຂອງບັນດາແມ່ຍິງ, ກຳລັງເຮັດໃຫ້ນາງເສື່ອມຊາມ.' ຄວາມຫຼົງໄຫຼພີ Caesar ມີຕໍ່ Cleopatra,
ຜູ້ທີ່ໃຫ້ກຳເນີດບຸດຊາຍຄົນໜຶ່ງແກ່ລາວ, ນັກປະຫວັດສາດໄດ້ລະບຸວ່າເປັນເຫດຜົນດຽວຂອງການທີ່ລາວໄດ້
ດຳເນີນການທັບທອີ້ນຕະລາຍເຊັ່ນສົງຄາມອີຢິບ.
ສົງໄສເຮັດໃຫ້ລາວຢູ່ໃນອີຢິບດົນກວ່າທີ່ກົດໝາຍຂອງລາວຮຽກຮ້ອງ,
ໂດຍທີ່ລາວໄຊເວລາຕະຫຼອດຄົນໃນການລ້ຽງສັງສັນແລະການສຳລານກັບລາຊິນີຜູ້ເສື່ອມຊາມນັ້ນ. 'ແຕ່,'
ຜູ້ພະຍາກອນໄດ້ກ່າວວ່າ, 'ນາງຈະບໍ່ຍືນຢູ່ຂ້າງລາວ, ແລະຈະບໍ່ເປັນຝ່າຍຂອງລາວ.' ຕໍ່ມາ Cleopatra
ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກັບ Antony, ສັດຕູຂອງ Augustus Caesar, ແລະໄດ້ໃຊ້ອຳນາດທັງໝົດຂອງນາງຕໍ່ຕ້ານ
Rome."

“ຂໍ້ 18. ຫຼັງຈາກນີ້ ລາວຈະຫັນໜ້າໄປຍັງບັນດາເກາະ ແລະຈະຍຶດເອົາໄດ້ຫຼາຍແຫ່ງ; ແຕ່ເຈົ້ານາຍຜູ້ໜຶ່ງເພື່ອປະໂຫຍດຂອງຕົນເອງ ຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມຫຍາມຊັງຫຼົງໄດ້ກໍ່ຂຶ້ນນັ້ນຢຸດເຊົາລົງ; ໂດຍບໍ່ຕ້ອງຮັບຄວາມຫຍາມຊັງນັ້ນໄວ້ເອງ ລາວຈະເຮັດໃຫ້ມັນຫວນກັບໄປຕົກແກ່ຜູ້ນັ້ນ.”

“ສັງຄາມກັບຟາຣນາເຊສ ກະສັດແຫ່ງຊົມເມຣຽນ ບອສໂຟຣັສ ໃນທຣີດໄດດັງເຂົ້າໃຫ້ອອກຈາກອີຢິບ. ‘ເມື່ອເຂົາມາຮອດບ່ອນທີ່ສັດຕູຢູ່’ Prideaux ກ່າວວ່າ, ‘ເຂົາ, ໂດຍບໍ່ໄດ້ໃຫ້ເວລາພັກແກ່ຕົນເອງຫຼືແກ່ພວກເຂົາແມ່ນແຕ່ນ້ອຍ, ກໍໄດ້ເຂົ້າໂຈມຕີໃນທັນທີ ແລະໄດ້ຮັບໄຊຊະນະຢ່າງສົມບູນເໝືອນພວກເຂົາ; ຂ້າວກ່ຽວກັບການນີ້ ເຂົາໄດ້ຂຽນເຖິງມົດສະຫາຍຄົນໜຶ່ງຂອງເຂົາດ້ວຍສາມຄຳ: Veni, vidi, vici; ຂ້ອຍມາ, ຂ້ອຍເຫັນ, ຂ້ອຍຊະນະ.’ ສ່ວນຫຼັງຂອງຂໍ້ນີ້ຖືກຫຸ້ມໄວ້ດ້ວຍຄວາມຄ່ອນຂ້າງຄຸມເຄືອ, ແລະມີຄວາມເຫັນຕ່າງກັນໃນເລື່ອງການນຳໄປໃຊ້ຂອງມັນ. ບາງຄົນນຳມັນໄປໃຊ້ກັບເຫດການທີ່ອ້ອມກັບໄປອີກໃນຊີວິດຂອງ Caesar, ແລະຄົດວ່າພວກເຂົາພົບການສຳເລັດຂອງມັນໃນການຂັດແຍ້ງຂອງເຂົາກັບ Pompey. ແຕ່ເຫດການທັງກ່ອນໜ້າແລະຕໍ່ມາ ທີ່ໄດ້ຖືກກຳນົດໄວ້ຢ່າງຊັດເຈນໃນຄຳພະຍາກອນນັ້ນ, ບັງຄັບໃຫ້ພວກເຮົາຕ້ອງຊອກຫາການສຳເລັດຂອງສ່ວນນີ້ຂອງຄຳທຳນາຍ ລະຫວ່າງໄຊຊະນະເໝືອນຟາຣນາເຊສ ແລະການຕາຍຂອງ Caesar ທີ່ກົງໂຮມ, ດັ່ງທີ່ໄດ້ຖືກນຳສະແດງໄວ້ໃນຂໍ້ຕໍ່ໄປ. ປະຫວັດສາດທີ່ຄົບຖ້ວນຍິ່ງກວ່ານີ້ຂອງຊ່ວງເວລານີ້ ອາດນຳເຫດການຕ່າງໆອອກສູ່ແສງ ຊຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ຄວາມນິ້ງມາຈາກຄວາມຂັດຂ້ອງ.”

“ຂໍ້ 19. ແລ້ວທ່ານຈະຫັນໜ້າໄປສູ່ບ້ອມປາການແຫ່ງແຜ່ນດິນຂອງຕົນເອງ; ແຕ່ທ່ານຈະສະດຸດແລະລົ້ມລົງ, ແລະຈະບໍ່ຖືກພົບອີກ.”

“ຫຼັງຈາກການພິຈາລະນາ ຊີວິດໄດ້ເອົາຊະນະກຳລັງເສດສ່ວນສຸດທ້າຍທີ່ຍິ່ງເຫຼືອຂອງຜ່າຍພອມເຟ ຄື ກາຕິດ ແລະ ສະຊິບປີໂອໃນອາຟຣິກາ ແລະ ລາບຽນສ ກັບ ວາຣຸສໃນສະເປນ. ເມື່ອກັບຄືນສູ່ໂຮມ ຊຶ່ງເປັນ ‘ບ້ອມແຫ່ງແຜ່ນດິນຂອງຕົນເອງ’ ລາວໄດ້ຖືກແຕ່ງຕັ້ງເປັນຜູ້ເຮັດດັດການຕະຫຼອດຊີວິດ; ແລະ ອຳນາດກັບກຽດສັກອື່ນໆ ອີກຫຼາຍກໍໄດ້ຖືກມອບໃຫ້ແກ່ລາວ ຈົນເຮັດໃຫ້ໃນຄວາມເປັນຈິງ ລາວກາຍເປັນຜູ້ປົກຄອງສູງສຸດແບບສົມບູນຂອງຈັກກະພັດທັງໝົດ. ແຕ່ຜູ້ພະຍາກອນໄດ້ກ່າວໄວ້ວ່າ ລາວຈະສະດຸດແລະລົ້ມລົງ. ພາສານີ້ຊີ້ວ່າ ການລົ້ມລ້າງຂອງລາວຈະເກີດຂຶ້ນຢ່າງກະທັນຫັນແລະບໍ່ຄາດຄິດ ຄືດັ່ງຄົນຜູ້ໜຶ່ງສະດຸດໂດຍບັງເອີນໃນຂະນະທີ່ກຳລັງຢ່າງ. ແລະ ກໍເປັນດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງສຳລັບບຸກຄົນຜູ້ນີ້ ຜູ້ຊຶ້ງຮັບແລະຊະນະມາແລ້ວຫ້ຮ້ອຍສະໜາມ ຍຶດເອົາເມືອງໄດ້ໜຶ່ງພັນເມືອງ ແລະ ສັງຫານຜູ້ຄົນໜຶ່ງລ້ານໜຶ່ງແສນເກົ້າໜຶ່ງສອງພັນຄົນ ກັບຕ້ອງລົ້ມລົງ ບໍ່ແມ່ນທຳມະກາງສຽງອີກທຶກຂອງສັງຄາມແລະໃນໂມງແຫ່ງການຕໍ່ສູ້ ແຕ່ໃນເວລາທີ່ລາວຄິດວ່າເສັ້ນທາງຂອງຕົນຮາບພຽງແລະປຸງດ້ວຍດອກໄມ້ ແລະ ໃນເວລາທີ່ເຂົາໃຈກັນວ່າອັນຕະລາຍຢູ່ໃກ້ອອກໄປຫຼາຍແລ້ວ; ເພາະວ່າ ເມື່ອລາວໄດ້ເຂົ້ານັ້ງໃນຫ້ອງປະຊຸມວຸດທິສະພາເທິງບັນລັງຄຳຂອງລາວ ເພື່ອຮັບຕຳແໜ່ງພະຣາຊາຈາກມືຂອງຄະນະນັ້ນ ກະສັດແຫ່ງການທໍລະຍົດໄດ້ແທງເຂົ້າຫົວໃຈຂອງລາວຢ່າງກະທັນຫັນ. ຄາສຊຽສ, ບຣູຕູສ ແລະ ຜູ້ສົມຮ່ວມຄົດອື່ນໆ ໄດ້ພາກັນພັງເຂົ້າໃສ່ລາວ ແລະ ລາວກໍລົ້ມລົງ ດ້ວຍບາດແຜຊອກທະລຸສາມສິບສາມແຫ່ງ. ດັ່ງນັ້ນ ລາວຈຶ່ງສະດຸດແລະລົ້ມລົງຢ່າງກະທັນຫັນ ແລະ ບໍ່ຖືກພົບອີກ, ກ່ອນ ຄ.ສ. 44.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 258–264.

ການສຳເລັດຕາມປະຫວັດສາດຂອງໂຮມນອກສາສະໜາ (ກະສັດແຫ່ງທິດເໜືອ)

ໃນການຖືກສະຖາປະນາຂຶ້ນເທິງບັນລັງ

ເປັນປະຫວັດສາດທີ່ລ່ວງໜ້າເປັນເງົາແຫ່ງປະຫວັດສາດການຂຶ້ນຄອງບັນລັງຂອງໂຮມສະໄໝໃໝ່

ໃນການຮ່ວມເປັນສາມຜ່າຍ ຊຶ່ງຈະເກີດຂຶ້ນໃນກົດໝາຍວັນອາທິດທີ່ກຳລັງຈະມາເຖິງໃນໂງ່ນ.

ປະຫວັດສາດນັ້ນຍັງຖືກສະແດງເປັນແບບຢ່າງໄວໃນຂໍ້ສ້າງສົບຮອດສາມສິບຫົກ
ຊົງໄດ້ລະບຸເວລາທີ່ອຳນາດສັນຕະປາບາຖືກສະຖາປະນາຂຶ້ນເທິງບັນລັງເປັນຄັ້ງທຳອິດໃນປີ 538.
ຂໍ້ສ້າງສົບຮອດສິບເກົ້າ ແລະ ຂໍ້ສ້າງສົບຮອດສາມສິບຫົກ ທັງສອງຕອນລ້ວນແຕ່ເປັນຕົວແທນເຖິງກາ
ນລຸກຂຶ້ນແລະການລົ້ມລົງຄັ້ງສຸດທ້າຍຂອງຍົງໄສເພນີແຫ່ງເມືອງຕາໄລ.
ປະຫວັດສາດນັ້ນຍັງຖືກເປັນພາບແທນໄວໃນຂໍ້ສ້າງສົບຮອດເກົ້າ
ເມື່ອກະສັດແຫ່ງທິດເໜືອອົງທຳອິດຖືກສະຖາປະນາຂຶ້ນ ຫຼັງຈາກໄດ້ພິຈາລະນາແດນທາງພູມສາດສາມເຂດ.
ຫຼັງຈາກນັ້ນ ລາວໄດ້ເຂົ້າໄປໃນສັນຍາໄມຕີກັບກະສັດແຫ່ງທິດໃຕ້ ແຕ່ໄດ້ຫັກສັນຍານັ້ນ, ແລະເພື່ອຕອບໂຕ້
ກະສັດແຫ່ງທິດໃຕ້ໄດ້ສົ່ງບາດແຜຮ້າຍເຖິງຕາຍ,
ແລະກະສັດແຫ່ງທິດເໜືອໄດ້ຕາຍໃນການຖືກກັກຂັງແຫ່ງອີຍິບ.

ຂໍ້ສ້າງສົບຮອດເກົ້າ, ຂໍ້ສ້າງສົບຮອດຂໍ້ສ້າງສົບເກົ້າ, ແລະ ຂໍ້ສ້າງສົບຮອດຂໍ້ສ້າງສົບຫົກ
ໄດ້ສະແດງເສັ້ນທາງແຫ່ງຄຳພະຍາກອນສາມເສັ້ນ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການສຳເລັດໃນຂໍ້ສ້າງສົບຮອດຂໍ້ສ້າງສົບຫ້າ.
ເມື່ອຊົດເຕີ້ໄວທ໌ໄດ້ລະບຸວ່າ "ປະຫວັດສາດຫຼາຍສ່ວນທີ່ໄດ້ສຳເລັດແລ້ວໃນຄຳພະຍາກອນນີ້ ຈະຖືກເຮັດຊ້ຳອີກ,"
ຄວາມໝາຍທີ່ແທ້ຈິງກໍຄື ທັງບົດນັ້ນເປັນການສະແດງຂໍ້ສ້າງສົບຮອດຂໍ້ສ້າງສົບຫ້າ. ຂໍ້ສ້າງສົບຮອດຂໍ້ສ້າງສົບສອງ
ໄດ້ຊີ້ບອກການບັງເກີດ ແລະ ການສິ້ນພະຊົນຂອງພຣະຄຣິດ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງເປັນຕົວແທນເວລາສິ້ນສຸດທັງໃນປີ
1798 ແລະ 1989 ໂດຍການບັງເກີດຂອງພຣະອົງ, ແລະ ຕໍ່ມາການສິ້ນພະຊົນຂອງພຣະອົງເທິງໄມ້ກ້າງແຂນ
ໄດ້ເປັນຕົວແທນວັນທີ 22 ຕຸລາ 1844 ແລະ ກົດໝາຍວັນອາທິດ.

ຂໍ້ສ້າງສົບສາມໄດ້ຊີ້ບອກເຖິງພັນທະສັນຍາລະຫວ່າງຊາວຢິວກັບໂຮມ ໃນຊ່ວງປະຫວັດຂອງການກະບົດມັກຄາບີ.
"ພັນທະສັນຍາ" ໃນປະຫວັດສາດນັ້ນຖືກແທນໂດຍປີ 161 ກ່ອນ ຄ.ສ. ແລະ 158 ກ່ອນ ຄ.ສ.
ປະຫວັດຂອງມັກຄາບີເປັນຕົວແທນຂອງເສັ້ນພາຍໃນເສັ້ນໜຶ່ງ ຊຶ່ງພົບຈຸດເລີ່ມຕົ້ນຂອງມັນດ້ວຍ
"ພັນທະສັນຍາ" ລະຫວ່າງໂຮມກັບຊາວຢິວມັກຄາບີ ທີ່ຖືກລົດລົມໂດຍຊາວຢິວ
ແລະໃນທີ່ສຸດໄດ້ສິ້ນສຸດລົງດ້ວຍການທີ່ຊາວຢິວປະກາດວ່າ ພວກເຂົາບໍ່ມີກະສັດອື່ນໃດນອກຈາກ Caesar.
ແນ່ນອນ ຂໍ້ສ້າງສົບສາມຕາມຫຼັງຂໍ້ສ້າງສົບເອັດ ແລະຂໍ້ສ້າງສົບສອງ,
ແລະຂໍ້ສ້າງສົບເອັດລະບຸເຖິງການບັງເກີດຂອງພຣະຄຣິດ ຊຶ່ງເປັນເວລາແຫ່ງການສິ້ນສຸດໃນຄຳພະຍາກອນ,
ແລະຂໍ້ສ້າງສົບສອງລະບຸເຖິງໄມ້ກ້າງແຂນ ຊຶ່ງເປັນຕົວແທນຂອງກົດໝາຍວັນອາທິດ.

ທຸກກ້າງແຂນ ຊາວຢິວໄດ້ຍອມຮັບວ່າ ຊີຊາ (ໂຮມ) ເປັນກະສັດຂອງພວກເຂົາ, ແລະ "ພັນທະສັນຍາ"
ໃນຂໍ້ສ້າງສົບສາມ ອ້າງເຖິງການເລີ່ມຕົ້ນແຫ່ງການເລືອກຂອງຊາວຢິວທີ່ຈະຮັບໃຊ້ໂຮມ,
ຢູ່ໃນຈຸດສິ້ນສຸດແຫ່ງຂອງການທີ່ຊາວຢິວປະກາດຄວາມຈິງຮັກພັກດີຂອງຕົນຕໍ່ໂຮມ. ການສິ້ນສຸດຂອງຊາວຢິວ
ດັ່ງທີ່ຖືກເປັນຕົວແທນຢູ່ທຸກກ້າງແຂນ ຖືກຕາມມາດ້ວຍການເລີ່ມຕົ້ນແຫ່ງຄວາມຜູກພັນຂອງຊາວຢິວກັບໂຮມ.

ຂໍ້ 24 ຫາ 30 ພັນລະນາເຖິງໄລຍະເວລາສາມຮ້ອຍຫົກສິບປີທີ່ໂຮມນອກຮີດປົກຄອງຢ່າງສູງສຸດ
ນັບແຕ່ຍຸດທະການອັກຕຽມໃນປີ 31 ກ່ອນ ຄ.ສ.
ຈົນເຖິງການຍ້າຍນະຄອນຫຼວງຈາກໂຮມໄປຍັງຄອນສະຕານຕິນໃນປີ 330. ໄລຍະເວລາສາມຮ້ອຍຫົກສິບ
ປີນີ້ເປັນແບບຢ່າງລ່ວງໜ້າຂອງໄລຍະເວລາໜຶ່ງພັນສອງຮ້ອຍຫົກສິບປີທີ່ໂຮມສັນຕະປາບາປົກຄອງຢ່າງສູງສຸດ,
ແລະເມື່ອນຳມາພິຈາລະນາຮ່ວມກັນ ທັງສອງໄດ້ເປັນຕົວແທນຂອງໄລຍະເວລາຈາກຂໍ້ 41,
ແລະການຮ່ວມປະສານສາມຝ່າຍທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນກົດວັນອາທິດທີ່ຈະມາໃນໄມ້ຊ້ານ,
ຈົນເຖິງການສິ້ນສຸດແຫ່ງໂອກາດແຫ່ງພຣະຄຸນ.

ເສັ້ນທາງແຫ່ງປະຫວັດສາດຝ່າຍຄຳພະຍາກອນທັງໝົດໃນບົດທີ່ສິບເອັດ
ສອດຄ່ອງກັບຫົກຂໍ້ສຸດທ້າຍຂອງດານເືອນບົດທີ່ສິບເອັດ,
ແຕ່ປະຫວັດສາດຝ່າຍຄຳພະຍາກອນນັບແຕ່ເວລາແຫ່ງວາລະສຸດທ້າຍໃນປີ 1989, ຊຶ່ງຖືກແທນໂດຍຂໍ້ສ້າງສົບ
ໄປຈົນເຖິງກົດໝາຍວັນອາທິດໃນຂໍ້ສ້າງສົບເອັດ, ນັ້ນແມ່ນ

“ສ່ວນນັ້ນຂອງຄຳພະຍາກອນໃນພຣະທຳດານເື່ອນທຶກຽວກັບວັນສຸດທ້າຍ.”

ປະຫວັດສາດທຶກຶກປະໄວໃຫ້ວ່າເປັນໃນຂັ້ນສື່ສົມ ແມ່ນພຣະນິມິດແຫ່ງພຣະເຢຊູຄຣິດ
ຊຶ່ງຖືກເປີດອອກເມື່ອເວລາໃກ້ມາຮອດ, ກ່ອນທີ່ເວລາແຫ່ງການທົດລອງຈະປິດລົງເລັກນ້ອຍ.

ພວກເຮົາຈະສືບຕໍ່ການສຶກສານີ້ໃນບົດຄວາມຖັດໄປ.

“ພວກເຮົາມີພຣະບັນຍັດຂອງພຣະເຈົ້າ ແລະ ຄຳພະຍາກອນຂອງພຣະເຢຊູຄຣິດ
ຊຶ່ງເປັນວິນຍານແຫ່ງຄຳພະຍາກອນ. ອັນມະນີອັນລຳຄ່າຫາບໄດ້ມີຢູ່ໃນພຣະວັດຈະນະຂອງພຣະເຈົ້າ.
ບັນດາຜູ້ທີ່ຄົນຄວ້າພຣະວັດຈະນະນີ້ ຄວນຮັກສາຈິດໃຈໃຫ້ແຈ້ໃສ.
ພວກເຂົາບໍ່ຄວນຕາມໃຈຄວາມຢາກອັນຜິດປົກກະຕິໃນການກິນ ຫຼື ການດື່ມເດັດຂາດ.”

“ຖ້າພວກເຂົາເຮັດດັ່ງນີ້, ສະໝອງຈະສັບສົນ;
ພວກເຂົາຈະບໍ່ສາມາດທົນຕໍ່ຄວາມຕັ້ງເຄັດຂອງການຄົ້ນຄວ້າຢ່າງເລິກເຊິ່ງ ເພື່ອຄົ້ນໃຫ້ເພິ່ນຄວາມໝາຍຂອງ
ງບັນດາສິ່ງທຶກຶກຽວເນື່ອງກັບສາກການສຸດທ້າຍແຫ່ງປະຫວັດສາດຂອງໂລກນີ້.”

“ເມື່ອພຣະທຳດານເື່ອນແລະພຣະນິມິດໄດ້ຮັບການເຂົ້າໃຈດີຂຶ້ນ,
ບັນດາຜູ້ເຊື່ອຈະມີປະສົບການທາງສາສະໜາທີ່ແຕກຕ່າງອອກໄປໂດຍສົມເຊື່ອງ.
ພວກເຂົາຈະໄດ້ຮັບການເຜີຍໃຫ້ເຫັນພຽງແຕ່ບາງສ່ວນຂອງປະຕູສະຫວັນທີ່ເປີດອອກ,
ຈົນຫົວໃຈແລະຈິດໃຈຈະຖືກປະທັບດ້ວຍພຣະອຸປະນິສັຍທີ່ທຸກຄົນຈຳເປັນຕ້ອງພັດທະນາ
ເພື່ອຈະຕະຫຼົກເຖິງຄວາມຈະເລີນສຸກອັນເປັນບຳເລັດລາງວັນຂອງຜູ້ທີ່ມີໃຈບໍລິສຸດ.”

“ພຣະອົງຈະຊົງອວຍພອນແກ່ທຸກຄົນທີ່ຈະສະແຫວງຫາດ້ວຍໃຈຖ່ອມຕົນແລະອ່ອນສຸພາບ
ເພື່ອເຂົ້າໃຈສິ່ງທຶກຶກເປີດເຜີຍໄວ້ໃນພຣະນິມິດ.
ໜັງສືເຫຼົ່ານີ້ບັນຈຸໄວ້ດ້ວຍເນື້ອຫາອັນຍິ່ງໃຫຍ່ທີ່ຕັ້ງມາດ້ວຍຄວາມອະມະຕະ ແລະບໍລິບູນດ້ວຍພຣະສົມ
ຈົນວ່າທຸກຄົນທີ່ອ່ານແລະຄົ້ນຄວ້າມັນຢ່າງຈິງຈັງ ຍ່ອມໄດ້ຮັບພຣະພອນທີ່ມີແກ່ຜູ້
‘ທີ່ໄດ້ຍິນຖ້ອຍຄຳແຫ່ງຄຳພະຍາກອນນີ້ ແລະຮັກສາຂໍ້ຄວາມທັງຫຼາຍຊົງຂຽນໄວ້ໃນນັ້ນ.’”

“ສິ່ງໜຶ່ງຈະຖືກເຂົ້າໃຈຢ່າງແນ່ນອນຈາກການສຶກສາພຣະນິມິດ—ຄືວ່າ ຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງພຣະເຈົ້າ
ແລະ ປະຊາຊົນຂອງພຣະອົງນັ້ນ ໃກ້ຊິດ ແລະ ແນ່ນອນມັນຄືງ.”

“ຄວາມເຊື່ອມໂຍງອັນມະຫັດສະຈັນໜຶ່ງບາກົດໃຫ້ເຫັນລະຫວ່າງຈັກກະອານແຫ່ງສະຫວັນ ແລະ ໂລກນີ້.
ສິ່ງທີ່ໄດ້ຖືກສຳແດງແກ່ດານເື່ອນ
ພາຍຫຼັງໄດ້ຮັບການເຕີມເຕັມໂດຍການສຳແດງທີ່ໄດ້ປະທານແກ່ໂຢຮັນເທຣັກເກາະປັດໂມດ.
ໜັງສືສອງເຫຼົ່ານີ້ຄວນໄດ້ຮັບການສຶກສາຢ່າງລະມັດລະວັງ. ສອງຄັ້ງດານເື່ອນໄດ້ທູນຖາມວ່າ,
ຈະອີກດົນເທົ່າໃດຈຶ່ງຈະເຖິງວາລະສິ້ນສຸດແຫ່ງການເວລາ?”

“ແລະຂ້ານ້ອຍໄດ້ຍິນ ແຕ່ຂ້ານ້ອຍບໍ່ເຂົ້າໃຈ; ແລ້ວຂ້ານ້ອຍຈຶ່ງກ່າວວ່າ, ໂອ ອົງພຣະຜູ້ເປັນນາຍຂອງຂ້ານ້ອຍ,
ບັນປາຍຂອງເຫດການເຫຼົ່ານີ້ຈະເປັນແນວໃດ? ແລະພຣະອົງຕອບວ່າ, ດານເື່ອນເອີຍ,
ຈົ່ງໄປຕາມທາງຂອງເຈົ້າເຖີດ; ເພາະຖ້ອຍຄຳເຫຼົ່ານັ້ນຖືກປິດໄວ້
ແລະປະທັບຕາໄວ້ຈົນເຖິງເວລາແຫ່ງບັນປາຍ. ຫຼາຍຄົນຈະໄດ້ຮັບການຊຳລະໃຫ້ບໍລິສຸດ, ຖືກເຮັດໃຫ້ຂ້າວ,
ແລະຖືກທົດລອງ; ແຕ່ຄົນອະທຳຈະຍັງກະທຳຄວາມອະທຳຕໍ່ໄປ; ແລະບໍ່ມີຄົນອະທຳຄົນໃດຈະເຂົ້າໃຈ;
ແຕ່ຄົນມີບັນຍາຈະເຂົ້າໃຈ. ແລະນັບແຕ່ເວລາທີ່ເຄື່ອງບູຊາປະຈຳວັນຖືກເອົາອອກໄປ
ແລະສົ່ງໜ້າສະອັດສະຽນທຶກຄວາມຮ້າງເປົ່າມາຕັ້ງໄວ້ນັ້ນ, ຈະມີໜຶ່ງຜູ້ສອງຮ້ອຍເກົ້າສິບວັນ.
ຄວາມສຸກມີແກ່ຜູ້ທີ່ຄອຍຖ້າ ແລະໄປເຖິງໜຶ່ງຜູ້ສາມຮ້ອຍສາມສິບຫ້າວັນ. ແຕ່ສ່ວນເຈົ້າ,
ຈົ່ງໄປຕາມທາງຂອງເຈົ້າຈົນກວ່າຈະເຖິງບັນປາຍ; ເພາະເຈົ້າຈະໄດ້ພັກຜ່ອນ
ແລະຈະຍືນຍົງໃນສ່ວນມະລະດົກຂອງເຈົ້າໃນບັນປາຍແຫ່ງວັນທັງຫຼາຍ.”

“ພຣະອົງຜູ້ເປັນສົງໄຕແຫ່ງເຜົ່າຢູດາເປັນຜູ້ທີ່ເປີດຜະນຶກມື້ນັ້ນໜັງສື
ແລະປະທານການສຳແດງແກໂຍຮັນເຖິງສົງທິຈະກະດິຂຶ້ນໃນວັນສຸດທ້າຍເຫຼົ່ານີ້.”

“ດານເຮືອນໄດ້ຢືນຢູ່ໃນສ່ວນຂອງຕົນເພື່ອເປັນພະຍານຂອງທ່ານ
ຊຶ່ງໄດ້ຖືກປະທັບຕາໄວ້ຈົນເຖິງເວລາສຸດທ້າຍ
ເມື່ອຂ່າວສານຂອງທູດສະຫວັນອົງທຳອິດຈະຖືກປະກາດແກໂລກຂອງພວກເຮົາ.
ບັນດາເລື່ອງເຫຼົ່ານີ້ມີຄວາມສຳຄັນຢ່າງຫຼາຍຂອບເຂດບໍ່ໄດ້ໃນວັນສຸດທ້າຍເຫຼົ່ານີ້; ແຕ່ຂະນະທີ່
‘ຫຼາຍຄົນຈະຖືກຊາລະໃຫ້ບໍ່ລົງສຸດ ແລະຖືກເຮັດໃຫ້ຂ້າວ ແລະຖືກທົດລອງ,’
‘ຄົນອະທຳຈະກະທຳຄວາມອະທຳຕໍ່ໄປ: ແລະບໍ່ມີຄົນອະທຳຄົນໃດຈະເຂົ້າໃຈ.’ ນີ້ເປັນຄວາມຈິງສັກບານໃດ!
ບາບແມ່ນການລະເມີດພຣະບັນຍັດຂອງພຣະເຈົ້າ;
ແລະບັນດາຜູ້ທີ່ຈະບໍ່ຍອມຮັບແສງສະຫວ່າງກ່ຽວກັບພຣະບັນຍັດຂອງພຣະເຈົ້າ
ຈະບໍ່ເຂົ້າໃຈການປະກາດຂ່າວສານຂອງທູດສະຫວັນອົງທຳອິດ ອົງທີສອງ ແລະອົງທີສາມ.
ພຣະທຳດານເຮືອນໄດ້ຖືກເປີດຜະນຶກໃນພຣະນິມິດທີ່ປະທານແກໂຍຮັນ
ແລະນຳພວກເຮົາກ້ວໄປສູ່ເຫດການສຸດທ້າຍໃນປະຫວັດສາດຂອງໂລກນີ້.”

“ພວກເພື່ອນຂອງພວກເຮົາຈະຈົດຈຳໄວ້ຫຼືວ່າ
ພວກເຮົາກຳລັງດຳລົງຊີວິດຢູ່ທຳມະກາງອັນຕະລາຍໃນວັນສຸດທ້າຍ?
ຈົ່ງອ່ານພຣະນິມິດໂດຍເຊື່ອມໂຍງກັບດານເຮືອນ. ຈົ່ງສອນສົງເຫຼົ່ານີ້.” Testimonies to Ministers, 114,
115.